

HALKEVİ

BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE

SAYI : 3 — HALKEVLERİ YAYIN ORGANI — ARALIK 1978

Faşizme karşı mücadele bir insanlık görevidir

İdris ORTAKAYA
Halkevleri 6. Bölge Temsilcisi

Dünyada faşizmin bir devlet biçimi olarak ortaya çıkması ile başlayan insan kasaplığı, insanlık düşmanlığı kısa sürede milyonlarca insanın yaşamını sona erdirmeye neden olmuş ve faşistlerin manyak liderleri de akıttıkları bu kan denizinde boğulmuşlardır. Bu vahşetten sonra faşizm, dünyada bir insanlık suçu olarak mahkum edilmiştir. Bu vahşet o dönemde tarihin derinliklerine gömülmüş ama çağımızda halen varlığını sürdüren faşist ülkeler ve faşistleştirilmeye çalışılan ülkelerde insanlık suçu tekrar gündeme gelmiştir.

Bir avuç mutlu azınlığın egemenliği uğruna milyonlarca emekçinin üzerindeki baskıya karşı çıkanlar yok edilmek istenmektedir. Güncel ve somut bir örnek vermemiz gerekirse, Iran Şahı koltuğu uğruna Iran Halkı'nın kitleler halinde katlettirmektedir. Kan vardır Iran'da, zulüm vardır, vahşet vardır. Insanlık düşmanı faşist diktatörün insan kasaplığı mutlaka sona erecektir. Çünkü Iran halkı insanlık onur ve haysiyetini korumaya azimlidir. Iran Şah'ı akıttığı emekçilerin kanında boğulmasını ağa babası A.B.D. emperyalizmi dahi engelleyemeyecektir.

Emperyalizmin güdümünde olan Iran ve benzeri ülkelerin emekçilerinin baş düşmanı emperyalizm ve yerli işbirlikcileridir. Dünyada emperyalizm var oldukça sömürü de var olacaktır. Günümüzde ülkemizin baş düşmanı olan Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri daha çok sömürmek, daha fazla kölelik istemektedirler. Bu istemleri karşısına emekçi halk dikilince bu kez baskı ve teröre başvuruyorlar. Sömürüyü engelsiz olarak sürdürmek isteyen emperyalizm ülkemizde faşizmi yukarıdan aşağıya doğru örgütlemeye çalışarak halkımız arasında kitle tabanı oluşturmaya çalışmaktadır.

Tarih bugün Türkiye devrimcilerinin önünde en büyük engelin faşizm olduğunu göstermektedir. Tüm devrimciler Kurtuluş Savaşı kahramanı Atatürk ün «Emperyalizme, Kapitalizme ve faşizme teslim olmaktansa, onların köleliğini kabullenmektense yiğitçe savaşıp ölmeyi şeref sayarız» bu günümüz koşullarına çok uygun olan sözlerini şiar edinmeli ve faşizmin karşısına bir kale gibi dikilmelidirler.

Faşizme karşı mücadele, ülkemizde günlük yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır. Faşizm kendinden olmayanlara yaşam hakkı tanımıyor. Kitlelere saldırıyor. Otobüsleri kurşunluyor, kahvede oturan halkı tarıyor, evleri basıp içerdeki insanları öldürüyor, kitleleri sindirerek, herkesin kendisinden korkmasını istiyor, hiç kimsenin onların zulmüne karşı çıkmasına tahammül edemiyor. Bu amaçla siyasi cinayetlerine her geçen gün bir yenisini ekliyor. Kahpece pusularda hergün yurtseverler öldürülüyor. Kan içmeye doymayan bu vampirler cetesinin azgınlığı durmak bilmiyor. Fabrikalarda patronların tasmalı köpeği olup, işçilere saldırıyorlar. Yoksul köylülerin karşısında toprak ağalarının kırbacı oluyorlar. Okulları, üniversiteleri işgal edip, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğüne kastediyorlar. Bugün faşizmin bu vahşi saldırganlığı karşısında tarafsız kalmak demek ona teslim olmak demektir.

Faşizmin zulmüne teslim olanlar dahi rahata eremiyorlar. Faşizme erileuzatan kolunu kaptırıyor. Daha fazlasını istiyor faşizm. Kölelik, daha fazla kölelik. Öyle ki, kendi saflarından ayrılmaya kalkanlara dahi yaşam hakkı tanımıyor. «Davadan döneni» hemen vuruyorlar.

Ülkemiz geçtiğimiz 3 yıl içinde 12 Mart döneminden geri kalmayan bir faşist baskı dönemi yaşadı. Bu dönem 500 den fazla genç, işçi, köylü öğretmen, memurun öldürüldüğü, binlercesinin yaralandığı, tüm emekçi halktan yana güçlerin zulüm, bastulduğu iç savaş koşulları ve işkence altında tu içinde geçti. Bu faşist baskı ve saldırılardan Halkevleri olarak biz de kısmetimizi aldık. Son 2 yıl içinde yalnız Ankara'da 5 Halkevleri üyemiz faşist saldırganlarca katledildiler. 34 Halkevi şubemiz bombalı saldırıya uğradı. uğradı. 37 üyemiz kurşunla yaralandı. 100 lerce üyemiz gerekçesiz olarak göz altına alınıp işkenceden geçti. Bu olup biten herşey terör ve işkence yaratarak, kitle temeli oluşturmaya yönelen faşizm, karşısında biricik devrimci politikanın aktif bir mücadele anlayışı temeli üzerinde kurulması gerektiğini doğrulamıştır. Bu doğrulanan politika, hayatın her alanında faşizme karşı tavizsiz ve örgütlü mücadele sürdürmenin bir yurtseverlik görevi olduğunu göstermiştir.

(Devamı Sayfa 3 de)

Başyazı

Ulusal Ekin Mücadelesinde Halkevlerinin İşlevi

A. YILDIZ
HE. Genel Başkanı

Atatürk'ün üstyapı devrimlerinden altyapı devrimleri aşamasına geçişi düzenlerken, kurduğu bir dizge kurum ve örgüt arasında, Halkevlerinin özel bir yeri ve önemi vardır.

Öngörülen değişim ve gelişim sürecinin gereklerine uygun bir toplumsal ortamın hazırlanmasında, altyapı devrimlerinin yaygın bir kitlesel benimsenişle desteklenmesinde, Halkevleri çok önemli bir ekinsel işlev üstlenmişti.

Toplumun bilinç düzeyinin yükseltilmesine, eğitsel oluşumun hızlandırılmasına, ekinsel (kültürel) yenileşmeye, yeni değerler oluşturmaya, toplumu çağdaşlaştırmaya ve genel olarak da devrimci sürece katkıda bulunma diye özetlenebilecek bu işlevi sürdürürken, Halkevleri kurucularının ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalmaya özel bir özen göstere gelmişlerdir.

(Devamı Sayfa 2 de)

Ulusal Ekin Mücadelesinde Halkevlerinin işlevi

(Baştarafı Sayfa 1 de)

Bugün de işlevlerini Atatürkçü temel üzerinde (Anti-emperyalist, Anti - kapitalist, anti-faşist, tüm bağımsızlıkcı ve kurtuluş savaşçılığı ruhu ile) oluşan ve onun çağdaş yorumu (Akla dayanan ve bilimin yol göstericiliğinde, sürekli devrimsel değişimle, sınıfsız - ayrıcalıksız, emeğin esas ve halkın iktidar olacağı bir düzeni gerçekleştirme) doğrultusunda sürdürme kararlılığındadır.

Halkevleri, ekinsel işlevlerindeki başarılarında, evrensel gerçeklerin toplumsal gereklerin ve bilimsel verilerin yönlendirici etkileri en belirleyici etmenlerdir.

Türk toplumu, bir gelişim aşamasından öbürüne geçişte, dönemler arası değer yargıları çatışması ve iki dönemin ekinleri arasında doğan yabancılaşmaların, çağın gelişimi doğrultusunda, bir uyuma dönüştürülmesinde, devrimin etkileriyle, toplumun küçük bir kesitinin ulaştığı ekinsel ve sosyo - ekonomsal düzeyle çoğunluğun içinde bulunduğu sosyo - ekonomsal yaşam düzeyi arasındaki uyumsuzluklardan kaynaklanan yabancılaşmaları giderecek bir toplumsal bütünleşmenin oluşmasında, Halkevlerinin etkin katkıları öngörülmüştü. Halkevleri, toplumun ekinsel, düşünsel, aktöresel ve yapısal niteliklerine, çağdaş boyutlara ulaşan yeni değerlere uyumlu nitelikler kazandırma işlevlerini, Atatürk'ten sonra, etkin biçimde sürdürebilselerdi, toplumun gelişmesi çok daha başka olurdu.

Fakat, Atatürk döneminde sinen ve fırsat kollayan karanlıkçı güçler, Atatürkçülüğe karşıt eğilimlerden güç alan siyasal gidiş aşamasında, birikmiş hınçlarını da alma başarısını gösterdiler.

Halkevleri, üyelerine bir kara örtüyü serenlerin dönemini kapatan devrimde yeterli olanaklara kavuşturmadan açtığı bu örgüt, kısa süreli kımıldanışlardan sonra, bir «bitkisel yaşam»a sürüklenmekten kurtulamadı.

İşte son yıllar bu bitkisel yaşamdan çıkıp, devrimci örgütler içindeki gerçek yerini de alarak, eski görkemli yaşamlarına kavuşma savaşını vermektedirler.

Sanatın, insanın yaratma eğiliminin eyleme dönüşmesi ve sanat yapıtlarının da, bu eylemin maddeyi etkileyerek, ona verdiği biçim ve düzen olduğu gerçeği (Prof. Hüseyin Gezer) ve sanatla ekinin içiçe bağıntılılığı ile birbirini oluşturmadaki etkilerini gözönünde bulundurmak Halkevleri için temel bir ilkedir.

İnsanın türlü yeteneklerinin karmaşık sonucu ve ürünü olan sanatın insanın tinsel, ruhsal ve duygusal oluşumundaki ve diğer yargılarının gelişmesindeki büyük etkileri ile, sanatçının yapıtında, bağlı bulunduğu ekinin türlü yansımalarının belirgin olacağı gerçeğini, Atatürk'te, çeşitli fırsatlarda, belirtmişti.

Bu nedenledir ki, ekinsel devrimde, Doğu ekininden çağdaş ekine geçişte, sanatta da çağdaşlık temel bir ilke idi.

Halkevlerinin amatör olan yaygın uğraşlarında bu önemli ilkenin somuta yansımasına özen gösterilir.

Folklorumuzun da yozlaşması, Halk türkülerimizin salt bir eğlendirme aracı sanılması ve her ikisinin de tutucu eğilimlerin etkisinde kalmalarını önetkisinde kalmalarını önleyerek, çağcıl bir nitelik ve içerik ve devrimci bir öz kazanmaları için mizansenli olarak sunulmaları yöntemi yeğlenmektedir.

Ekinin ve uygarlığın bütünleşmesine katkıda bulunma ve bu iki kavram arasında zıtlaşma değil tersine, dengeli bir uyum sağlamada da Halkevleri, eski etkinliklerini yeniden kazanmayı amaçlamaktadırlar.

Z. Gökalp'in «olumsuzluğu giderme çabası ve uygarlığa sahip olan seçkinlerin ve ekine sahip olan halkın da uygarlığa kavuşabilmesi için, bütünleşmeleri ancak, toplumların çöküşünü önleyebilir (Prof. O. Türk Doğu)» görüşünü, Halkevleri de ilgi ile değerlendirmelidir.

Ulusal ekinin siyasalı, sınıfsal olamıyacağı, tersine, tüm toplum kesimlerinin ortak gereksinimlerine yönelik olacağından, sınıfsal temele dayanan siyasal iktidar yerine, ondan bağımsız, özerk kurumların ve özellikle Halkevlerinin niteliklerine tüm bir uyum halinde yürütülebilir.

İlerici bir çoğulcu demokratik sistemde, sağlıklı bir toplumsal ekinin de, sınıfsal olan siyasal iktidarın etkisinden kurtularak, tüm ulusun gereksinimleriyle uyum halinde bir gelişme göstermesinde, katkıda bulunabilecek örgütlerin başında Halkevleri gelir.

Halkevlerinin uygulayacağı ekinsel siyasa, ulusal, demokratik halkçı, ilerici ve devrimci olmalıdır.

Halkevlerinin, Atatürkçü temel üzerinde, onun çağdaş yorumu doğrultusundaki ekinsel siyasası şöylece özetlenebilir.

Toplumsal olaylar karşısında çok duyarlı olan Halkevleri, en geniş çerçevede yığınları örgütleyerek, anti emperyalist, anti faşist,her türlü sömürüye karşı, bilinçli bir savaşıma kitlesel katılımlar sağlayıcı bir ekinsel politika izlenmelidir.

Emperyalizmin yoz ve feodalizmin köhneci ekinlerine karşı, devrimci ekinsel savaşımı sürdürürken, koyu bir bilisizlik içinde tutulan kırsal kesimin emekçilerini, ekinsel köhnecilikterden köhneciliklerden kurtarmak için, okumaz yazmazlıktan, her türlü çağdışılıktan, gerici karanlıklarından, baş inançlardan, akla ve bilimsel ürünlere düşmanlıktan, uyuşukluğun kaynağı olan yazgıcılıktan arındırmasını, kentlerde de, öykünmeci tiyatro ve sinemaları, bol resimli, magazinli - renkli basın organlarını, emperyalist ekine özentilerin bireyci kandırmacalarından, faşizme kitle tabanı oluşturma komplolarından, iç-dış sömürü oyunlarından korunmasını sağlamak için, sistemli ve ilkeli bir savaşımı sürdürmelidir. Bu arada, erginlerin eğitimine de özel bir özen göstermelidir.

Özgür, bağımsız, demokratik, halkçı ve devrimci anlayışın, bilinçli biçimde, yayılması için, kurslardan, tiyatrolardan, folklordan ve halktürkülerinden geniş ölçüde, yararlanılmalıdır.

Tüm insanlığın malı olmuş ekinsel düşünlerden ve ulusal kalıtımlardan da yararlanarak, kitlelerin sanat ve ekin alanında, yaratıcılığının gelişmesi, çağdaşlaşmanın hızlandırılması, devrimci halk ekininin oluşması, amatör sporun yaygınlaşması, (profesyonel darlıktan kurtarılma) uğraşıları, aralıksız sürdürülmelidir. Halkevlerinin, ekinin oluşup gelişmesinde, yeni boyutlar kazanarak zenginleşmesinde, iki ana etmen olan (Sanat ve dil) e büyük önem verir.

Sanatla ekinin iç içeliği, karşılıklı etkileşimleri o denli açıkdır ki, eş anlamda bile kullanıldıkları olur.

Dil olmadan ne sanat ve ne de ekin düşünülemez. Nesneleri, düşünleri ve her türlü eğlem ve beceriyi ancak dille algılayıp aktarabiliriz. Atatürk'te ekinsel devrimini, dil devrimi ile birlikte, yürütmüştü.

Kentsel ve kırsal kesimlerde, emekçi halkın ekonomsal demokratik savaşımına örgütsel bir üst görevi gören Halkevleri, güncel en önemli toplumsalbir belâ olan faşizme, özel bir öncelik vermelidir.

Bu tür bir savaşımın kimi çevreleri rahatsız etmesi doğaldır.

Özellikle faşizmin - gücünü insanlık düşmanlığından alan canavarın - Halkevlerine, kudurmuşcasına saldırması, tüm karanlıkçıların bu aydınlık ekin yuvalarına DDT gibi bakmaları ve işbirlikçi sömürgenlerin salyalı - küfürlü saldırıları, bu doğallığın sayısız örneklerini sergilemektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsülerine bile tırmanan bu karanlıkçılığın asıl hedefi emekçi halkımızdır kuşkusuz. Bütün bunlara karşı, bilimsel bir yaklaşımla akılcı bir yöntemle, hızla örgütlenmeyi sürdürürken halkla bütünleşerek, ona tüm gerçekleri anlatmak ve onun savaşımlarına öncülük etmelidir. Bu tür bir savaşımda, tüm devrimci insan severlerin desteği, Halkevinin asıl gücünü oluşturmaktadır.

Halkevine yönelik iki soruyu da kısaca yanıtlayalım :

1. Halkevine bugün de gerek varmıdır ?

Kuruluş nedenleri bugünde var olduğundan (henüz altyapı devrimleri gerçekleşmemiştir), Atatürkçülük en şiddetli hatta utanç tanımayan saldırılara uğramakta olduğundan ve amaçlarına ulaşmaktan henüz çok uzak olduğundan, Halkevleri, bugün de gerekliliklerini sürdürmektedirler.

2. Hangi rejimlerde, bu tip örgütler vardır ?

Çoğulcu sistemlerde de tekelci sistemlerde de, benzer örgütler vardır. Biz de tekelci sistemin niteliklerini, örgütün kurucusunun temel ilkelerinde ve Anayasal düzende, görünürde bir birliğin olmak ile karşılayabiliriz. Bu ilkelere açıktan karşı çıkılmaması böylesi bir avantajı sağlamaktadır.

Halkevleri, bugün, en birleştirici, en yaygın ve uygar diyoloğ'un kurulacak, toplumsal gerilimi azaltıcı bir görevi görebilecek biricik örgüttür. Halkevleri, herkese açıktır.

Her kısımda, her sınıftan, her meslekten ve her siyasal görüşten devrimci - halkçı - insan severlerin oluşturup yönettikleri Halkevleri, yüce kurucularının bizlere erek olarak gösterdiği çağdaş uygar Türkiye'yi oluşturmanın ekinsel kaleleri halinde, gerçekten halkın evleri olmaktan engin bir gurur, onur ve kıvanç duyarlar.

HALKEVLERİ Genel Merkezi Tarafından Yayınlanır
SAHİBİ : HALKEVLERİ adına Ahmet YILDIZ
SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Ozkan YILDIRIM
FİATI : 2,50 Krş.
YAZIŞMA ADRESİ : İnkılâp Mah. Fırat Sokak No : 4 (Ankara Valiliği arkası) Ulus - ANK
Tel : 24 37 11 - 10 40 79
BASILDIĞI YER : HALKEVLERİ Basımevi/Tel : 17 65 53

Halkevleri Genel Başkanlığınca Basına yapılan açıklama

Merkez Yürütme Kurulumuz Genel Başkan Ahmet Yıldız'ın başkanlığında olağanüstü toplanarak aşağıdaki açıklamayı kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir.

Örgütümüz üyesi bölge (üst düzeyde) yöneticilerimizden yiğit savaşçı, Ali İhsan ÖZGÜR'ün faşist çetelerce üzerinde sigara söndürülerek, kol ve bacakları kesilip morg'da dahi tanınamıyacak duruma getirilen, yüreğimizin parçası arkadaşımızın katlinden duyduğumuz üzüntü sonsuzdur.

Devrim kurbanlarının üzerinde öldürme yöntemleriyle de insanlıktan uzak olduklarını açık biçimde yansıtan, bu faşist canavarlar şunu açıkça bilmelidirlerki, ne Halkevlerini ne de Halkevlerine gönül vermiş anti-faşist unsurları susturamıyacaklar, tam tersi savaşım gücümüzü arttıracaklardır.

1.12.1978

Faşizme karşı mücadele

(Baştarafı Sayfa 1 de)

Bütün bunlardan sonra, hayat, tüm namuslu insanlara bir kez daha öğretiyor ki, «köpekli köyde değneksiz gezilemez» Namuslu olmak, etliye, sütlüye karışmamak değil. Bugün namusun mihenk taşı, kanlı faşist saldırılar karşısında teslim olmamak, yiğitçe direnmektir. Bu direniş, otobüste, kahvede, sokakta, fabrikada ve hayatın her alanında sürdürülmelidir. Bu tüm namuslu insanların tarihi bir sorumluluğudur.

Halkevleri bu tarihi sorumluluğun bilinci içinde yapılan baskı ve saldırılardan yılmadı Ve anti-faşist mücadele içinde en aktif bir şekilde yerini aldı. Halkevlerimiz her gecen gün yurt düzeyinde örgütlülüğünü arttırıcı calışmalarını sürdürdü. Bütün bu olumlu çalışmaların yanısıra bir takım aksaklık ve olumsuzluklar da bizleri ve örgütümüzü güç duruma düşürmeye neden oldu.

Bizler, Halkevleri Yönetimi olarak, Genel Başkanımız sayın Ahmet Yıldız-ın Kurultay konuşmasında «siyasal görüş ayrılığı gözetmeksizin tüm anti - faşist unsurların örgütlenmelerini» ilke olarak benimsemekteyiz. Ancak, Halkevlerine herhangibir siyasi grubun damgasının vurulmasına karşıyız. Halkevlerinin yönetiminde kim olursa olsun (anti-faşist) hiçkimseye karşı olumsuz bir tavrımız yoktur. Ancak Halkevlerini kendi siyasal bir birimi ve tekkesi olarak görenlerin karşısında olduğumuzu vurgulamayı yararlı görmekteyiz. Şuna inanmaktayız ki günün somut koşullarına uygun mücadele veren ve kitleleri doğru devrimci bir siyasi önderlikle örgütlemeye çalışan siyasi görüşün yönetime gelmesi olağandır. Yönetime gelen siyasi yoğunluk dar grupcu ve tekkeci zihniyetten kaçınmalı, tüm anti-faşist unsurları bünyesinde toplamayı şiar bilmelidir. Örgütümüzün sağlıklı ve tutarlı olmasının ilk koşulu tüm Halkevcilerin bu konuda duyarlı olmasına bağlıdır.

Resimde bombalanan Merzifon Şubemizin dıştan görünüşü

Siyasi iktidarca Demokratik Kitle örgütlerine uygulanan baskı kınandı

TMMOB, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜTED, HALKEVLERI, DEV-GENÇ GENEL BAŞKANLARI 8.11.1978 GUNU BASINA YAPTIKLARI AÇIKLAMADA, SIYASAL IKTIDARCA KITLE ÖRGÜTLERINE YÖNELTILEN BASKILARI KINADILAR.

Ülkemizde faşist güçler, emekçi halka karşı acımasız bir yoketme ve yıldırma savaşına girmişlerdir. Emekçi halkımız bu saldırılara karşı işyerlerinde, okullarda semtlerde yiğitçe direnmektedir.

Tüm saldırıların kaynaklandığı noktanın gizli açık faşist örgütler olduğu apaçıkken iktidar çevreleri bu gerçeğe gözlerini kapatmaktadırlar. İktidarın «aşırı sağa da aşırı sola da karşıyız» mantığı, faşizme karşı mücadele hedefini ve cinayetlerin, katliamların, esas sorumlusunun faşist çeteler olduğunu kitlelerden gizlemektedir. Bu anlayış, saldıranla, saldırıya uğrayıp kendini savunanı eşit düzeyde suçlu gören anlayıştır.

Muhalefetteyken iktidara geldiklerinde «demokratik hak ve özgürlükleri» geliştireceklerini, söyleyen iktidar çevreleri, bugün, söylediklerinin tam tersine, demokratik hakları kısmaya hazırlandıklarını açık bir biçimde ifade etmektedirler. İktidar yöneticileri «terörizme» karşı mücadele gerekçesiyle, demokratik güçlere yönelik yeni baskı yasalarını yasalaştıracaklarını söylemektedirler. Bazı iktidar sorumluları, «terörizmden» sorumlu olarak DEV-GENÇ'I TÖB-DER'i, TÜM-DER'i göstermekte, emekçi halkın demokratik örgütleri olan bu örgütleri, faşist örgütlerle bir tutmaktadırlar. Yasal derneklerle, gizliacık faşist örgütleri bir tutmak, emekçi halka karşı tavır almaktır. Emekçi halkın kitlesel demokratik örgütleri olan örgütlerimiz bu baskılara karşı olduklarını ve gündeme getirilecek olan her türlü anti-demokratik uygulamaya karşı mücadele edeceklerini kamuoyuna duyurur.

Bunalım Dönemlerinde Halkevlerinin İşlevi

Mehmet TOMANBAY
Halkevleri
Merkez Yürütme Kurulu
Sayman Üyesi

Dünya'da yüzyıllardan beri sayılamıyacak kadar çok toplum yaşamış ve yaşamaya devam ediyor. Bütün toplumlar ise kendilerinden sonraki toplumlara ve yaşam süreçlerine çeşitli toplumsal sorunların çözümlenmesinde yardımcı olacak önerileri ve somut çözüm yaşamlarını kendi yaşamlarından elde ettikleri deneyimlerle sunmaktadır.

Toplumsal yaşam yüzyıllardan beri çeşitli sınıfların ve bu sınıflara ait çeşitli baskı guruplarının diyalektik bir uğraşısı ile sürmüş ve hala da sürmekte yaşamı etkiliyecek önemli toplumsal sorunlar ise bu sınıfların ve sınıflara ait çeşitli baskı guruplarının aralarındaki sürtüşmelerden ve mücadelelerden çıkmaktadır. İşte bu sorunlar ise günümüze kadar çeşitli boyutlar ve görünümler alarak gelmekteler. Ancak tarihin o görkemli diyalektiği bu sınıflara ve baskı guruplarına ait toplumsal sorunları çözmede ve toplumları yönlendirmede büyük önemi olan örgütleri de oluşturmakta beraberinde. Yıllardanberi ülkemizde de toplumsal yaşamımızı yönlendirmeye çalışan çeşitli örgütler etkinliklerini sürdürmekteler bunlardaı bir kısmı siyasal nitelikte örgütler, siyasal bir uğraş içindeler bir kısmı da ekonomik demokratik örgütler. Ekonomik ve demokratik haklar için uğraş vermekteler. Bütün bu örgütlerin hepside belirli sınıflara ve bu sınıfların baskı gruplarına aitler.

Halkevlerimiz ise bütün bu yukarda saydığımız özelliklerden ayrı bir yapıda oluşmuş bir örgüt. Toplumsal sorunlara ileriye dönük çözüm getirmede çok yönlü bir işleve sahip. Bir kez Halkevleri Ülkemizin Özgül yapısı içinde öbür ekonomik demokratik örgütlerden farklı olarak gücünü parlementodan almakta. Çünki kuruluşunun kaynağında parlamento yatmakta. Atatürk'ün kurduğu Halkevlerinin kapatılması için yasa gerekli. Bu özellik başlıbaşına anlamı olan ve tüm ilericilerin demokratların üzerinde dikkatle ve titizlikle durması ve koruması gereken bir özellik.

2. Halkevleri diğer ekonomik demokratik örgütler gibi belirli bir sınıfın belirli bir baskı gurubunun çıkarlarını savunmak için oluşturulmuş bir örgüt değil. Işçi sınıfının ve ezilen diğer emekçi kesimlerin safında birbirlerinden farklı çeşitli baskı guruplarından ilerici demokratlar ile birlikte uğraş veren bir örgüt durumudadır, her kesimden devrimci demokrat kişilerin ortak örgütü olma durumundadır. Bununda anlamı kuşkusuz büyük. Diyalektik bir süreç içerisinde çeşitli toplumsal kesimlerden devrimci demokrat kişilerin ortak örgütü olma durumunda. Bununda anlamı kuşkusuz büyük diyalektik bir süreç içerisinde çeşitli toplumsal kesimlerden devrimci demokrat kişilerin ve düşüncelerin belirli sağlıklı sentezlere varmaları bu durumda kaçınılmaz.

Üçüncüsü ise Halkevleri tek bir amaca hizmet etmek durumunda değil. Tüzüğün amaç maddesinde belirtildiği gibi toplumda kültürel, eğitsel, teknik yönlendirilmesinde uğraş verdiği gibi «tam bağımsızlık, ulusal egemenlik ve çağdaşlaşma» doğrultusunda da kavga vermek zorunda. Gerçekten toplumsal yaşamımızda, çeşitli toplumsal sorunlara ileriye dönük çözümler bulmada ve önermede ve bunları yaşama geçirmede Halkevlerinin durumu ve önemi tartışılmaz.

Ülkemizin a r t ı k herk e z c e açıkça bilinen ve t a r t ı ş ı l a n tüm Cumhuriyet döneminin en büyük ekonomik bunalımı yaşadığı bir dönemdeyiz. Dış alımımızın 5.5 milyar dolar dış satımımızın 3 milyar dolara varmadığı bir dönemde 19 milyar dolar dış borç yükü altında bir Türkiye var. 11 aylık C.H.P. ağırlıklı hükümet ise bu süre içerisinde sadece borçlu olduğumuz devletler, tüzel ve özel kişileri saptıyabilmiş durumda 98.000'e varmakta bu rakam dış borçlarımızı ödeyemediğimiz, sanayi üretimi için gerekli hammaddeleri döviz yokluğu nedeni ile dışardan alamadığımız, enflasyon oranının % 60'a vardığı bir dönemde ayrıca klasik ekonomi bilimin yukardaki belirtiler ile aynı çerçevede açıklıyamadığı 5 milyona varan işsiz ile karşı karşıya ülkemiz işte toplumsal bunalımın bu boyutlara ulaştığı bir dönemde yukarıda saydımız a n l a m l ı özellikleri ile b ü y ü k görevler düşmekte Halkevlerimize. Burjuva demokrasisi çerçevesinde güvencemiz belli dayandığımız görüşler belli, tüzüksel görevlerimiz belli. O halde temel sorun çözümsel çerçevede örgütümüzü aktif hale getirebilmek.

Tüzüğümüzün amaç maddesinde de belirtildiği gibi «Tam Bağımsızlık, Ulusal Egemenlik ve Çağdaşlaşma» ilkesi doğrultusunda anlatılmalı, tüm ekonomik sorunlar tüm boyutları ile halkımıza şubelerimizce gözler önüne serilmeli bütün ekonomik, sosyal sorunlar tüm gercekleri ile bıkmadan, yılmadan toplantılar düzenlenmeli, seminerler verilmeli, kişilerle ilişki kurulmalı tüm şubelerimize ve üyelerimize nasıl geldiğimiz, neden düştüğümüz öğretilmeli bir bir tüm halkımıza, küçümsemeden önemini belirterek üstüne üstüne gidilmeli halkımızla tartışarak tüm sorunların. Eğer yukarda açıkladığımız anlamda sağlıyabilirsek bu devinimi toplumsal yaşamımızda ve Halkevlerimiz katkıda bulunabilirse bu devinime az da olsa işlevini yerine getirmede büyük adımlar atmış olur. Ve işte o zaman ortaya çıkmaya başlıyacaktır çözüm yolları en sağlıklı biçimi ile toplumsal yaşamımızın bağrından.

sanat ve kültür çalışmaları

Kısa Bir Değerlendirme ve Çağdaş Kompozisyon

İbram ERDEM

(Geçen Sayıdan Devam)

Bölüm IV — Güzel Yazma. Burada da yazım kuralları, noktalama imleri verilmiş. Bu bölüm a) yazma denemeleri, b) yazı türleri - örnekler diye ikiye ayrılmış. Yazmada izlenecek yollar sıralanmış, örneklerle anlatılmış. Seçkin örnekler söylenmesi gerekeni apaçık söylemiş. Ne var ki, sanatsal dallardaki sıralama tartışma götürür bir biçimde sunulmuş. Belki yazar bu kitabın boyutlarını aştığı için, Türk öykücülüğünün gelişimi, seçkin örneklerle sıralama gereksinimi duymamıştır. Ama Türk öykücülüğü, Sabahattin Ali'yle başlatılır. Fakat sıralama kısa kesilecek diye Aziz Nesin ve Bekir Yıldızla bir üçlü oluşturulamaz. Elbette bunlar önemli örneklerdir. Ne ki, Türk öykücülüğü ise verilmek istenen işi biraz daha geniş tutmak gerekirdi.

Romanda da aynı tartışılır sıralama vardır. Sözün gelimi yazar ilk gerçekçi, «toplumsal içerikli» roman olarak Ebubekir Hazım Tepeyran'ın **Küçük Paşa**sını vermektedir. Oysa, zaman da gözönünde bulundurulursa Nabi-zade Nâzım'ın **Karabibik** adlı uzun öyküsü ilk sırayı alır sanırım. **Zehra** sonra Hüseyin Rahmi Gürpınar Türk romanı için önemli adlardır.

«Eleştirel gerçekçilik», «toplumcu Gerçekçilik» kavramlarını ortaya attıktan sonra bunlar üzerinde de durmak gerekirdi. Bunların hangi zaman diliminde neden ortaya çıktıklarını, sorunlara nasıl yaklaştıklarını vurgulamak ve günümüzün en önemli tartışmalarından biri olan **sosyalist gerçekçi sanatın** da üzerinde durmak gerekirdi. Hiç değilse kaba hatlarıyla soruna yaklaşmak, genç okurlara ışık vermesi bakımından büyük önem taşımaktaydı.

Dramatizasyon genel başlığını almış bölüm V. Oyun yazma, oyunlaştırma başarılı bir biçimde verilmiş. Tiyatrodaki güncel tartışmalara değinilmiş : Epik tiyatro, dramatik tiyatro konusu tüm ayrıntılarıyle işlenmiş. Okuyanı sağlıklı bir görüşe, sağlıklı bir tavra yönlendirmiştir. Bu bölüm başlıbaşına bir yapıt olacak niteliktedir.

«Çağdaş Kompozisyon» MC'nin kafaları köhneleştirme uğrunda çıkardığı kitapların panzehiri olarak tüm öğrencilere yeni öğretim yılında kesinlikle salıkverilmesi gereken bir kitaptır.

Yukarda belirttiğimiz kimi eksikler ve kaynak (dipnot) gösterilmemesi eksiklerine (okuyanı araştırmaya yöneltmesi açısından gereklidir) karşın, **Çağdaş Kompozisyon** önemli bir boşluğu dolduracak bir yapıttır.